

Úton a karbonsemlegesség felé - kérdőív eredmények

Készült a 2021-1.2.1-EIT-KIC - Az EIT KIC társulásokban történő magyar részvétel támogatása
- Karbon-elnyelést és karbonsemlegességet elősegítő vállalkozásfejlesztés és ökoszisztéma-építés
projekt keretében

BEVEZETÉS

A jelenleg is zajló üvegházhatású gázkibocsátásnak köszönhető hőmérséklet-emelkedésnek a keretek közé szorítása és megszüntetése a XXI. század emberiségének egyik legnagyobb feladata. Globálisan számtalan erőfeszítés történik a klímaváltozás hatásainak megfékezése érdekében, ezek közül a legígéretesebb technológia a karbonelnyelés, azaz a “carbon removal”. Ezek a technológiák jelenleg rendkívül magas áron és elszórtan vannak jelen a globális piacon. További innovációra és még több technológiára van szükség, amelyek a karbonelnyelést hatékonyabb, olcsóbb és elérhetőbb technológiává teszik a világon mindenütt.

A projekt legfőbb célkitűzése, hogy vállalkozásfejlesztési tevékenységeken keresztül erősítse a hazai EIT Climate-KIC közösséget a karbonelnyelési technológiák és a klímainnováció területén. A projekt részeként átfogó felmérés készült a hazai mikro-, kis- és középvállalkozások körében (kkv-szektorban), amelynek fókuszában a vállalkozások tevékenységével összefüggésben álló üvegházhatású gázok kibocsátásának, illetve ezek csökkentésére, ellentételezésére vonatkozó tudásszint, nyitottság és szükségletek megismerése állt.

A kkv-szektor véleményének, ismereteinek felmérése nemcsak a status quo feltárására, hanem a szemléletformálásra is lehetőséget teremt. Az ismeretek terén észlelt hiányosságok a kkv-szektorra célzó üzleti szolgáltatások, képzések, kapacitásbővítési igények azonosítására nyújt lehetőséget.

MÓDSZERTAN

A [kérdőív](#) összeállítása során az IFKA Közhasznú Nonprofit Kft. és a Pannon Pro Innovációs és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban IFKA és Pannon Pro) szakmai munkatársai az alábbi témakörökre fókuszáltak:

- klímaváltozás hatása a vállalati működésre;
- fenntarthatósági stratégia megléte;
- megjelenik-e a klímaváltozás figyelembevétele a stratégiai döntések során;
- szabályozási és szakpolitikai intézkedések hatása a vállalatra;
- EU Taxonómia;
- követendő jó példák és joggyakorlatok azonosítása;
- fenntarthatóságban, karbonlábnyom-számításban jártas szakértők ismerete;
- karbonlábnyom számszerűsítése és csökkentési hajlandóság;
- éves energiafelhasználás nyomon követése;
- munkavállalói képzések, tréningek a témával kapcsolatban;
- karbonlábnyom-számítást ösztönző és akadályozó tényezők azonosítása.

A kérdőív célcsoportja a Magyarországon tevékenységet végző mikro-, kis- és középvállalkozások voltak. A népszerűsítés érdekében 2022. március 9-én került sor a hazai kkv-k fenntarthatósággal kapcsolatos gondolkodását vizsgáló felmérés nyitórendezvényére. Az eseményen készült felvétel megtekinthető ezen a [linken](#). A webinar a kkv-kat érintő, a fenntarthatósághoz kapcsolódó trendeket és lehetőségeket tárgyalta. Az előadók – Zentkó László a Pannon Pro Innovációs Kft. ügyvezető igazgatója, Gaál-Csoma Enikő az IFKA Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai vezetője, Huszár András a Green Policy Center igazgatója, Erdei Balázs a Future Now partnere, Dr.

Grasselli Norbert a Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója, valamint Kronstein Bálint a ZeroKarbon fenntarthatósági elemzője – ismertették a már meglévő és/vagy szervezés alatt álló lehetőségeket, melyeknek az a célja, hogy elősegítsék a hazai kkv-szektor fenntarthatóbbá válását. Az előadások után kötetlen beszélgetés alakult ki. Valóban visszafordíthatatlan a klímaváltozás? Elég a karbonsemlegesség? Vagy már a karbon-negativitást kellene célul kitűzni? Többnyire optimista nézőpontot osztva arra jutottunk, hogy azonnali és számottevő cselekvés mellett van esély a féken tartásra, de minél tovább késlekedünk, a klímaváltozás okozta környezeti, társadalmi és biztonsági válság megoldása annál drágább, nehezebb és összetettebb lesz. Törekedjünk – minimum – a saját karbonsemlegességünk elérésére. Az eseményt követően a két projektpartner kommunikációs felületein is népszerűsítésre került a kérdőív. Ezen kívül megkerestük a főbb szakmai szervezeteket, szövetségeket, amelyek tagjai között kkv-k is szerepelnek, pl.: MLBKT, KSZGYSZ, HOSZ, BKIK, BCSDH, HEPA. Emellett a kis- és középvállalkozások magazinja honlapján április 11-én megjelent egy [felhívás](#) a kérdőív kapcsán.

Az IFKA tevékenysége közé tartozik a Zöld Nemzeti Bajnokok program előminősítési eljárásának lefolytatása, illetve a Vállalkozói Információs Portál üzemeltetése. Ezáltal széleskörű, főként kkv-kból álló kapcsolati hálózattal rendelkezik. Ezen adatbázisokban szereplő cégek részére – kb. 6000 kkv-nak – a kérdőív közvetlenül került kiküldésre, e-mailen keresztül.

KIÉRTÉKELÉS

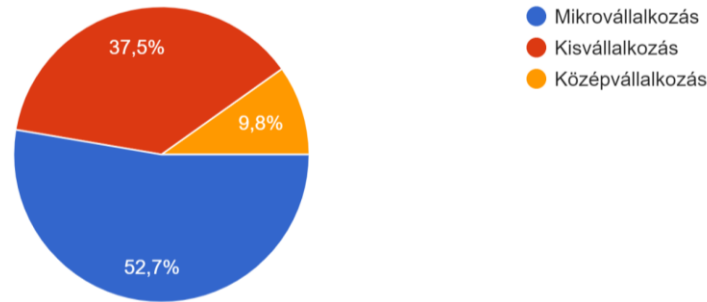
A 2022 márciusában közzétett önkitöltős módszerrel összeállított online kérdőívünket összesen 112 mikro-, kis és középvállalkozás töltötte ki. A válaszok alapján az alábbiakban részletezett eredményekre jutottunk.

Vállalkozás tevékenysége

A tevékenységi körüket tekintve a legkülönbözőbb iparágakban, szektorokban működő vállalkozások töltötték ki kérdőívünket. A generálkivitelezőktől és építőiparban működő vállalatoktól kezdve, a kereskedelmi, termelő vállalkozásokon át számos üzletvitellel/tanácsadással foglalkozó cég válaszolta meg klímaváltozással, karbonsemlegességgel, karbonlábnyom csökkentési törekvésekkel kapcsolatos kérdéseinket.

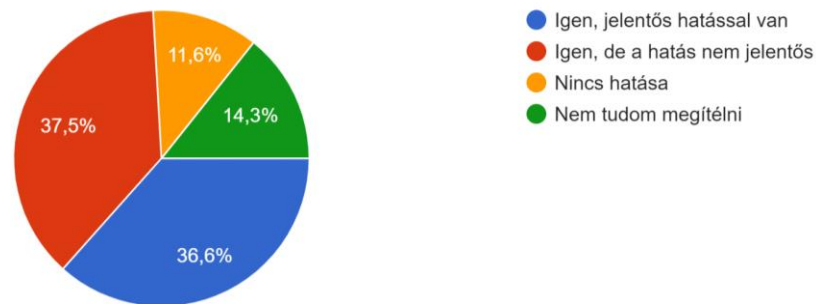
A legtöbb válaszadó építőiparral, hulladékgazdálkodással/újrahasznosítással, gépgyártással és kereskedelemmel foglalkozó vállalkozás volt.

A kérdőívet a vállalkozások jellegét tekintve 59 mikro-, 42 kis-, és 11 középvállalkozás töltötte ki.

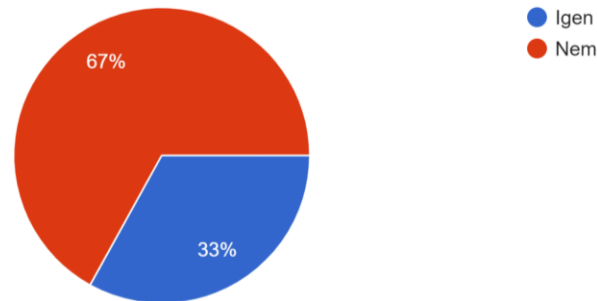
1. Az Ön megítélése szerint a klímaváltozás hatással van vállalkozása működésére?

A válaszadók többsége (83) szerint a klímaváltozás hatással van a vállalkozása működésére, amelyből 41 vállalkozás ezt jelentős hatásúnak is minősítette. A kitöltők mintegy 12%-a (13-an) úgy ítélte meg, hogy a klímaváltozás nincs hatással a vállalkozása működésére, míg 14%-uk nem tudta megítélni a klímaváltozás vállalkozására gyakorolt hatását.

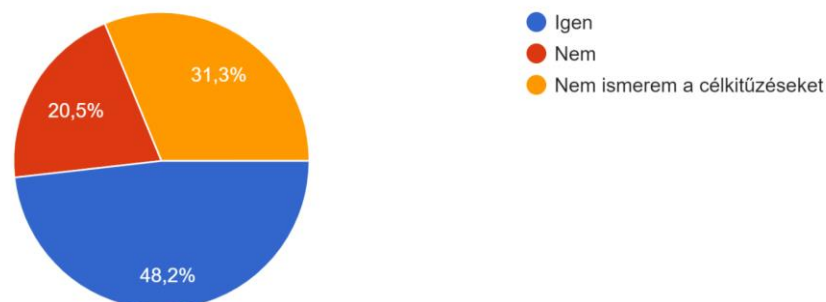
2. Az Ön vállalkozása rendelkezik fenntarthatósági stratégiával?

A kérdőív rámutatott arra, hogy a válaszadók csupán egyharmada (37 vállalat) rendelkezik fenntarthatósági stratégiával.

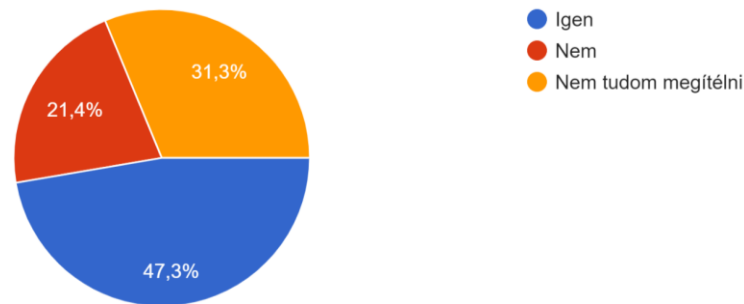
3. Stratégiai döntéseik során figyelembe vették-e már Magyarország hosszú távú klímaváltozással kapcsolatos célkitűzéseit?

A stratégiai döntéseik során a vállalkozások közel fele (47,8%-a) veszi figyelembe hazánk hosszú távú klímaváltozással kapcsolatos célkitűzéseit, míg 20,5%-uk egyáltalán nem foglalkozik a témával. A kitöltők egyharmada (32%-a) nem is ismeri Magyarország ezirányú célkitűzéseit.

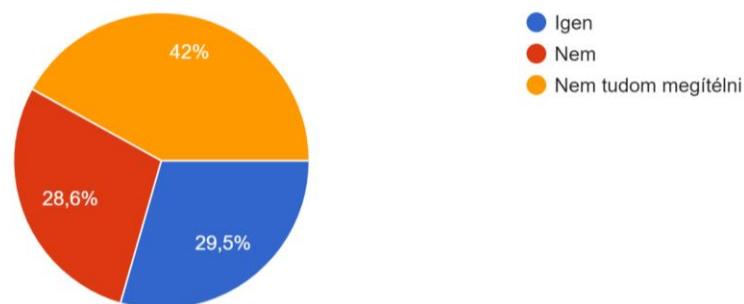
4. Ön szerint vállalkozása ki van téve a klímaváltozással kapcsolatos szabályozási/szakpolitikai kockázatoknak?

A vállalkozások 47%-a ítélte meg úgy, hogy ki van téve a klímaváltozással kapcsolatos szabályozási/szakpolitikai kockázatoknak. A kitöltők 22%-a szerint vállalkozásukra nincsenek hatással az ilyen jellegű kockázatok, míg 31%-uk nem tudja megítélni a klímaváltozással kapcsolatos kockázatok vállalkozásukra gyakorolt hatását.

5. Tapasztalták-e már, hogy közvetve (a partnereik révén) érintettek lehetnek az EU Taxonómiának?

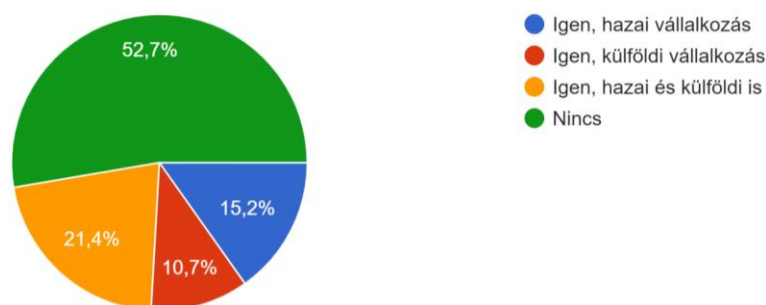
A válaszadók mintegy 30%-a tapasztalta már, hogy közvetetten érintettjei lehetnek az uniós Taxonómiának, míg 47 vállalkozás (a kitöltők 42%-a) egyelőre nem tudta megítélni EU Taxonómiához való érintettségét.

6. Van-e olyan hazai vagy külföldi vállalkozás, amely Ön szerint élen jár a fenntarthatósági törekvésekben, és követendő példának tartja?

A kérdőívet kitöltők közel fele (47,3%-a) ismer olyan hazai és/vagy külföldi vállalkozást, amelynek véleményük szerint élen jár fenntarthatósági törekvésekben, és akiknek ez irányú törekvéseit követendő példának is tartják.

Megkértük a válaszadókat, hogy amennyiben ismernek példaértékű vállalkozást, nevezze meg. A válaszok igen sokrétűek voltak, szinte minden vállalkozás más-más hazai vállalkozást jelölt meg. 8 vállalkozás nevezte meg a MOL Nyrt.-t, de a válaszok között többek között megjelent a HELL (alumínium doboz hulladék újrahasznosítása kapcsán), a Mannaszappan és a Profikomp Zrt. is. A külföldi cégek között követendő példaként 3 vállalkozás esetén jelent meg a Tesla. Inc., míg több esetben, 9 alkalommal, német vállalkozásokat neveztek meg (pl. Robert Bosch GmbH, Audi AG, Penny Market, Lidl, Continental AG, Mercedes-Benz).

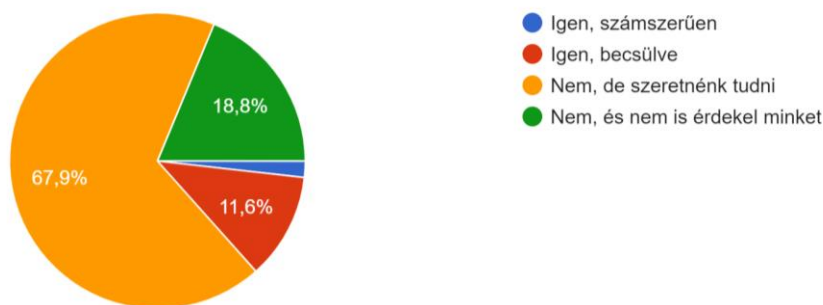
7. Kérjük, nevezze meg, milyen szolgáltatókat ismer, ha fenntarthatóság vagy karbonlábnyom-számítás területén keresne szakértőket.

A válaszadók több mint fele (57 vállalkozás) nem ismer olyan szolgáltatót, szakértőt, akihez fenntarthatósági vagy karbonlábnyom csökkentési kérdéseik/céljaik kapcsán segítségért fordulhatnak. A válaszok között a legtöbb alkalommal (8) a Denkstatt Magyarország Kft. jelent meg.

Azonban a válaszok között találtunk olyan szervezeteket, amelyek honlapjait böngészve nem találtunk információt arról, hogy az adott szervezet végez karbonlábnyom-számítással kapcsolatos tevékenységet (pl. MVM Zrt.)

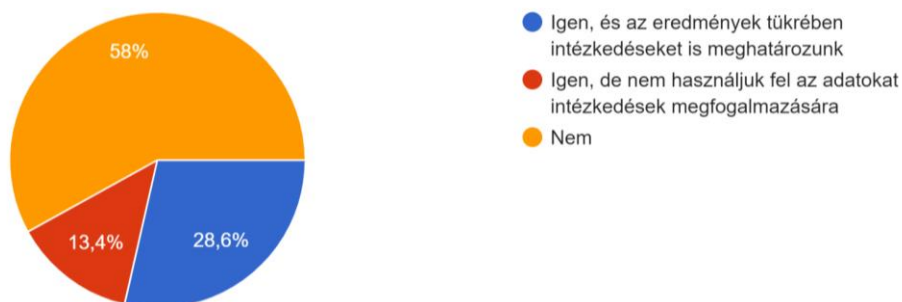
8. Tudják, hogy mennyi a vállalkozásuk karbonlábnyoma?

A kérdőívet kitöltők közül mindösszesen kettő vallotta azt, hogy számszerűen tudja, mennyi a vállalkozása karbonlábnyoma. Körülbelül a vállalkozások 12%-a, ha pontosan nem is, de meg tudja becsülni a tevékenysége környezetre gyakorolt hatásának mértékét. Pozitívnak tekinthető, hogy bár a válaszadók több mint kétharmada nem tudja a karbonlábnyomát, de hajlandóságot mutat, hogy megismerje annak mértékét. A vállalkozások közül 21-en nem ismerik szénlábnyomukat, és nem is kívánják megismerni.

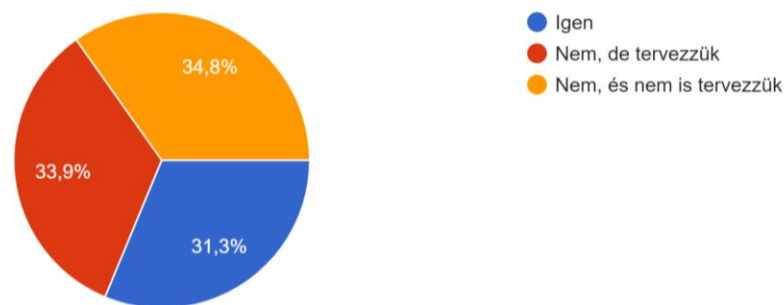
9. Készítenek leltárt a vállalat éves energiafelhasználásáról?

A kérdőív rámutatott, hogy a vállalkozások több mint fele (58 %-a) nem készít jelentést a vállalata éves energiafelhasználásáról. A válaszadók 42%-a készít jelentést a tevékenysége kapcsán felmerülő éves felhasznált energiáról, azonban kevesebb, mint 29% fogalmaz meg az eredmények tükrében intézkedéseket, fejlesztési irányokat.

10. A munkavállalóknak tartott képzéseken beszélnek-e a klímaváltozásról, és annak a vállalkozás működésére gyakorolt hatásairól?

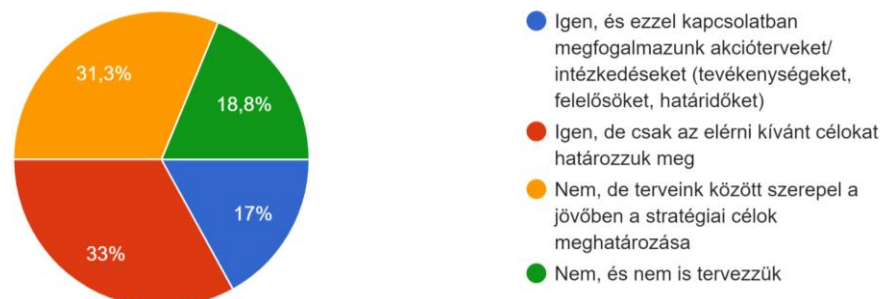
A vállalkozások megközelítőleg egyharmada nyújt a klímaváltozásról és annak a vállalkozás működésére gyakorolt hatásairól szóló ismereteket a munkavállalóik számára szervezett képzéseken. A válaszadók ugyancsak egyharmada, bár nem tart dolgozói számára ilyen jellegű tréningeket, de tervezi és vélhetően fontosnak tartja a klímaváltozással kapcsolatos edukációt. A kitöltők ~35%-a vallotta, hogy nem foglalkozik a munkavállalói klímaváltozással kapcsolatos ismereteinek bővítésével, valamint annak vállalkozása működésére gyakorolt hatásaival.

11. A vállalat stratégiai céljai között szerepel a vállalkozás karbonlábnyomának csökkentése?

A vállalkozások felének stratégiai céljai között szerepel a karbonlábnyomuk csökkentése, amelyből egyharmaduk akcióterveket és intézkedéseket is megfogalmaz a környezetre gyakorolt hatás mértékének csökkentése érdekében, míg a vállalatok kétharmada csak az elérni kívánt célokat határozza meg.

A kitöltők 50%-ának nem szerepel a céljai között a vállalkozása karbonlábnyomának csökkentése. Összesen 21 válaszadó nyilatkozott, hogy jelenlegi stratégiája nem terjed ki szénlábnyomának enyhítésére, és ezen nem is terveznek változtatni.

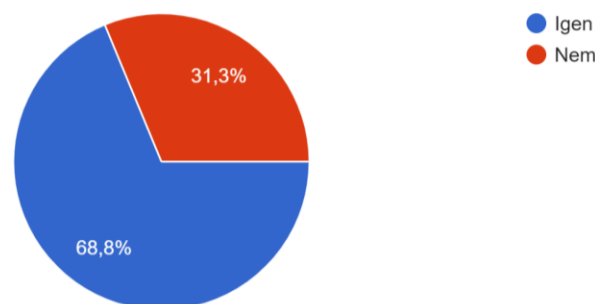

12. Költ-e a vállalkozás környezetvédelmi beruházások megvalósítására, a karbonlábnyomának csökkentésére?

A válaszadók kicsit több mint kétharmada költ pénzt környezetvédelmi beruházások megvalósítására, illetve karbonlábnyom-csökkentéssel kapcsolatos fejlesztésekre. Megkértük a vállalkozásokat, hogy a kérdésre adott válaszukat indokolják, fejtsek ki, és jellemzően az alábbiakat teszik a környezetvédelem érdekében:

- szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása;
- hulladékcsökkentési eljárások bevezetése;
- napelemek telepítése;
- gépek modernizálása, cseréje;
- energiatakarékos LED izzók beszerzése;
- zöldtetők, zöldfalak telepítése;
- elektromos autók vásárlása, az autóflogta lecserélése kevésbé szennyezőre;
- ISO 14001 bevezetése és rendszeres felülvizsgálata;
- ingatlanok energetikai korszerűsítése, hőszigetelése;
- környezettudatos beszállítók alkalmazása;
- papírmentes működés elérése.

Azok a vállalkozások, amelyek nem költenek ilyen jellegű beruházások, fejlesztések megvalósítására, azok legjellemzőbb indokként a forráshiányt jelölték meg. Tehát nyitottak rá, azonban támogatási (pénzügyi) forrásra lenne szükségük a megvalósításhoz.

13. Az Önök vállalkozása hogyan viszonyul az önkéntes szén-dioxid piacon megvásárolható karbon kreditek felhasználásához a saját kibocsátásuk ellentételezésére?

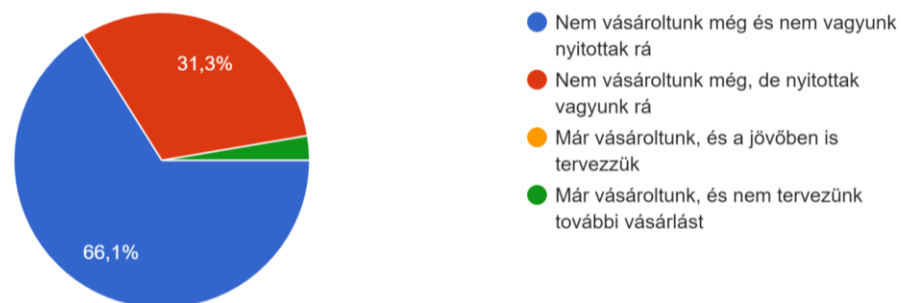
A válaszadók kétharmada nemcsak hogy nem vásárolt még kreditet az ellentételezésre, de egyáltalán nem is nyitott rá. Olyan válaszadó nem volt, aki már vásárolt, és a jövőben is tervezi a vásárlást. Így a maradék egyharmad válaszadó vagy még nem vásárolt, de nyitott rá, vagy pedig vásárolt, de további vásárlást nem tervez.

Megkértük a válaszadókat, hogy fejtsek ki a véleményüket, indokukat a válaszokhoz kapcsolódóan. A válaszok többsége arra irányult, hogy nem ismerik ezt a rendszert, vagy nem releváns az ő számukra, illetve nincs szükségük rá. Ez utóbbit többnyire a vállalkozás méretével, valamint tevékenységével indokolták, miszerint:

- szolgáltató céggént számukra nem releváns;
- mikro vállalkozásként nem látják szükségesnek;
- kis céggént ezzel nem akarnak foglalkozni;
- nem tartozik a vállalkozás profiljába.

A fentiek mellett a válaszadók közel tizede azért zárkózik el a kreditvásárlás lehetőségétől, mert a pénzügyi forrásokat inkább valódi cselekvésre kívánják fordítani, tehát házon belüli megoldásokkal, fejlesztésekkel kívánják csökkenteni a karbonlábnyomot, vagy egyéb környezetszempontú fejlesztéseket szeretnének megvalósítani. Ezzel összhangban a vélemények között megjelent az a szemléletmód is, hogy a karbonlábnyom-csökkentéshez valódi cselekvésre van szükség, nem pedig kvótakereskedelemre, amely csak elfedi a valódi problémát.

A válaszok alapján egyértelműen kitűnik, hogy a hazai kkv-szektor ismerete, tudása a kreditvásárlással kapcsolatban rendkívül hiányos, azonban néhány vállalkozás részéről megvan a nyitottság arra, hogy megismerje a rendszert.

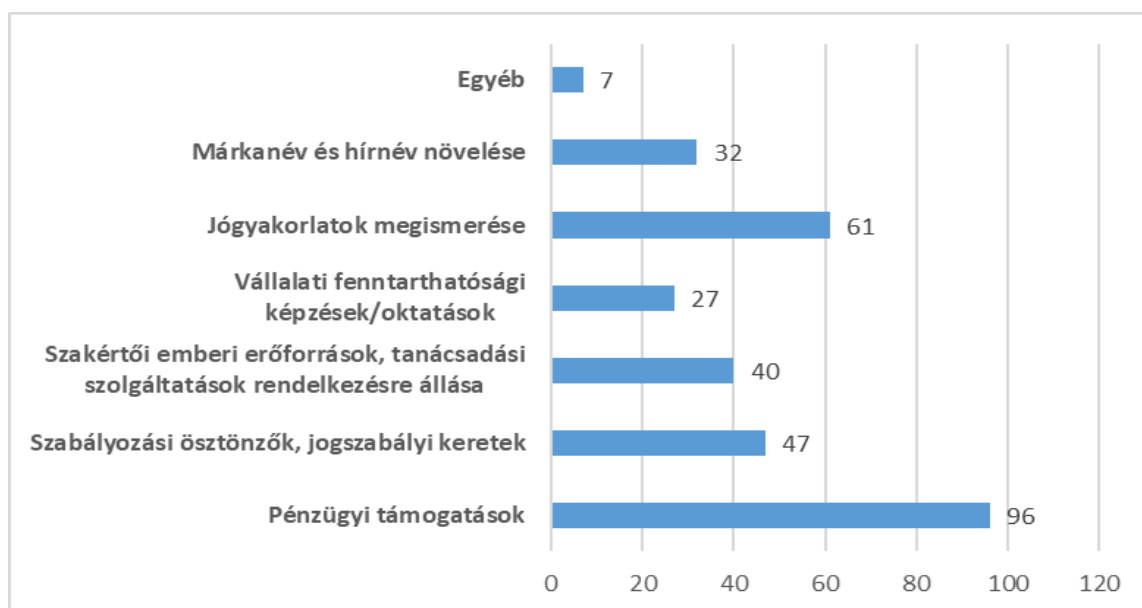

14. Ön szerint az alábbiak közül melyek azok a tényezők, amelyek ösztönöznék a vállalkozásokat arra, hogy nyomon kövessék és csökkentsék a karbonlábnyomukat? (Legfeljebb 3 tényező választható)

Az alábbi ábrán is egyértelműen látható, hogy a válaszadók többsége a felsorolt tényezők közül a pénzügyi támogatásokat tekinti a legnagyobb ösztönző erőnek a vállalati karbonlábnyom-számítás és csökkentés érdekében. Ezt követi a jogyakorlatok megismerése, amely a tapasztalatok szerint főként a hazai, kkv-k számára releváns tapasztalatok megosztását, gyakorlati alkalmazások megismerését jelenti. A szabályozási ösztönzők és jogszabályi keretek mellett a válaszadók közel azonos számban találták fontosnak a szakértői emberi erőforrások, tanácsadási szolgáltatások rendelkezésre állását, mely utóbbi a 7. kérdésben is nagy hangsúlyt kapott. Az ott adott válaszok összecsengenek az itt megfogalmazódott igénnyel, miszerint nem igazán ismerik a megfelelő kompetenciával rendelkező szolgáltatókat, tanácsadó cégeket, akikhez fordulhatnának a vállalati karbonlábnyom-számítással és csökkentéssel kapcsolatos kérdéseikkel, problémáikkal.

Az egyéb választ adók is főként a pénzügyi ösztönzők további speciálisabb lehetőségeit ismertették, úgymint a célorientált pénzügyi támogatásokat, elektromos autó vásárlás támogatását, megújuló energiaforrások használata során az adó csökkentését, valamint a saját zöldenergia-ellátás kialakításának támogatását.

A válaszok között megjelent domináns ösztönzőként a vásárlói elvárásoknak való megfelelés, bizonyítási vágy is, amely mutatja, hogy a fogyasztók döntéseiben a környezetvédelmi szempontok is kezdenek előtérbe kerülni.

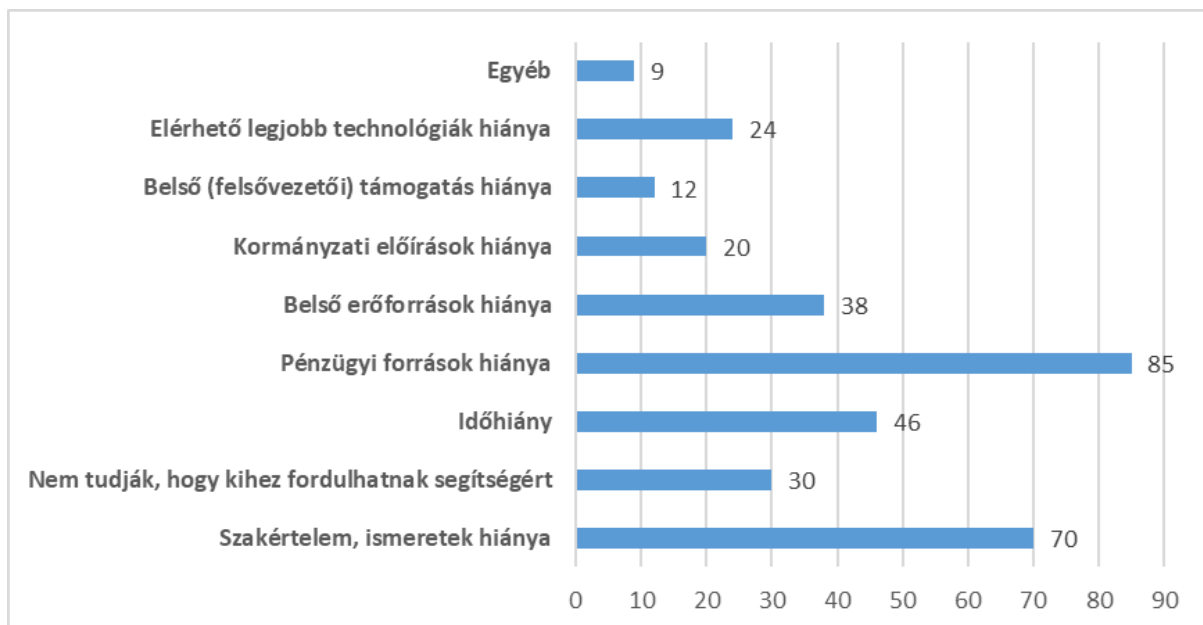
15. Ön szerint az alábbiak közül melyek azok a fő tényezők, amelyek akadályozzák a vállalkozásokat, hogy foglalkozzanak a karbonlábnyomuk meghatározásával, és annak csökkentési lehetőségeivel? (Legfeljebb 3 tényező választható)

A vállalkozásokat megkérdeztük arról is, hogy mely tényezőket látják a legnagyobb akadállynak a vállalati karbonlábnyom-számítás és csökkentés kapcsán, és nem meglepő módon a már ösztönzőknél is hangsúlyosan megjelent pénzügyi források hiányát jelölték meg a legtöbben. Ezt követi a szakértelem, illetve az ismeretek hiánya, amely szintén hangsúlyos probléma a válaszadók körében. Az időhiányt és a belső erőforrások hiányát közel azonos mértékben gondolták akadállynak a megkérdezettek. A legkevesebb szavazatot, csupán 12-t a belső, felsővezetői támogatás hiánya kapta, amely bizakodásra adhat okot.

Az egyéb válaszok között az alábbiak jelentek meg:

- kitettség, függés az ingatlan tulajdonostól;
- félelem az ismeretlentől, így az “így szoktuk” attitűd erős jelenléte;
- a karbonlábnyom-számítás bonyolultsága.
- a hosszú élettartamú termékek gyártásának támogatása, ösztönzése.

A válaszok között megjelent a tagadás, a szkepticizmus is, miszerint a klímaváltozás nem valós probléma, illetve még egy extra dolog, amivel az emberek és a vállalkozások életét nehezíthetik.

16. Egyéb észrevétel, hozzászólás, vélemény a témát illetően

Az egyéb megjegyzésekben, hozzászólásokban az alábbi témák kerültek elő, főleg annak kapcsán, hogy a vállalkozások miért nem kívánnak, vagy miért nem hajlandók nagyobb erőfeszítéseket tenni a karbonlábnyom-csökkentéssel kapcsolatban:

- a környezetbarát alapanyagok, termékek drágábbak, mint a primer nyersanyagok, vagy az azokból készült termékek;
- nincsenek célzott támogatások;
- a karbonlábnyom kiszámítása nehéz, nem standardizálható;
- nem a kkv-k, hanem a nagyvállalatok felelősek a környezetszennyezésért, illetve a nagymértékű karbonkibocsátásért;
- a szakképzett munkaerőhiány jelenleg az egyik legnagyobb probléma a vállalkozások életében, nem pedig a környezetvédelem.

Az akadályok részletezése mellett néhány kitöltő kifejtette a véleményét azzal kapcsolatban, hogy hogyan lehetne ösztönözni a karbonlábnyom csökkentési törekvéseket:

“Jó lenne, ha az energiatárolás is olyan támogatást kapna, mint a napelemes rendszerek.”

“Olyan célirányos pályázatok kellenek, ahol nem számít, ha egy vállalkozás anyagi gondokkal is küszködik. Pl: A napelem, fűtőrendszert, hőszigetelés nyert pályázat esetén a pénzt a kivitelezőnek utalják. Így ha a vállalkozás rendelkezik ingatlanal, fel tudja újítani energiahatékonyra teheti a meglévő ingatlant. Azaz kisebb az energiafelhasználása, pénzt takarít meg, támogatást nem neki utalják, azaz nem az ő anyagi helyzete a fontos. Illetve az energiamegtakarítással a cég anyagilag is erősebb lesz.”

“Bizonyos dolgokat kötelezővé kell tenni! Nincs más megoldás!”

“A vevők (a nagyközönség) tájékoztatásával hatékonyan lehet kényszeríteni a vállalkozásokat, hogy környezetbarát és klímabarát technológiákat és folyamatokat vezessenek be.”

“Úgy gondolom, hogy drasztikus változásokra volna szükség az életmódunk megváltoztatásában és az erőforrásokat pazarló "fejlett civilizációnk" megszűnésével az adott problémakör is megszűnne, hiszen a karbonlábnyommal kapcsolatos kérdések is mind ennek a problémakörnek a következményeként fogalmazódtak meg, feltételezéseim szerint. Az erőforrások alatt pedig nem csak a kényelmünket szolgáló energiahordozók pazarlására gondolok, hanem a szellemi, kulturális, szociális, genetikai, stb. erőforrásokra is. Körülöttünk mindenhol esztelenség zajlik, ami számos esetben károsítja a környezetünket, de ezt megállíthatatlannak tartom a motivációs ereje miatt, ami pedig a pénzbeli és anyagi haszonszerzés reménye. Véleményem szerint a bolygónk eltartóképessége az élőlények szempontjából messze-

messze még csak meg sincs közelítve, csak őrült módon fel van bolygatva a rendszer, ami a Nap energiáját életté tudja alakítani.”

“**A témakör bevezetése nagy körültekintést igényel, mert jelenleg össze van mosva a kkv és nagyvállalati szektor számára előírt/elvárt követelményrendszer.** Ami pl. a MOL számára elfogadható, és mérete és környezeti lábnyoma alapján elvárható intézkedés, azt egy mikro vállalkozás képtelen lenne teljesíteni. Nem támaszthatunk a kis cégek felé olyan feltételeket, amiket a multinacionális cégekkel szemben, mert tönkre tesszük a gazdaságot. **Mikro- és kisvállalkozásokat eleve kihagynám a karbonsemlegességi szabályozásból, karbon kredit rendszerből és kizárólag a környezetvédelmi feltételeket írnám elő,** mint pl. digitalizáció, elektromobilitás, papírtmentes iroda, szelektív hulladékgyűjtés, energiahatékonysági beruházások (hőszigetelés, megújuló energia használat, stb.)”

ÖSSZEGZÉS

Továbbra is nagyon fontosnak tartjuk, hogy milyen gazdasági és milyen fenntarthatósági pályát futnak be a magyar kkv gazdaságok. A kkv 2021-es előzetes elemzéséből tudjuk, hogy a kkv-k a értékesítés nettó árbevételének 40%-át, a nemzetgazdasági beruházások 30 %-át állítják elő¹. Így, a rájuk szabott hosszú távú átállást támogató programokat is fontosnak tartjuk.

Érdekes összevetni a kkv és a nagyvállalatok szerepét és szerepvállalását is. Például a 2021-es PWC vezetői stratégiai nagyvállalati felméréséből² kiderült, hogy sokkal nagyobb arányban vannak a megkérdezett cégek közül azok, akik már aktívan tesznek karbonlábnyomuk csökkentéséért és semlegesítéséért stratégiai és megvalósítási szinten is. Kkv válaszadók közül 17% rendelkezik megfogalmazott stratégiával, míg a PWC által megkérdezett nagyvállalatok 38%.

A felmérés eredményeiből is kitűnik, hogy a kkv-k egy része, ha nem is tudatosan, de elkezdett foglalkozni a működésük karbonlábnyomának csökkentésével, amelynek mozgatórugója egyrészt az erőforrásokkal való takarékos bánásmód, spórolás, másrészt pedig a fogyasztók elvárása. Azonban sok esetben csak keresik a lehetőségeket - főként pénzügyi támogatások formájában. Szembetűnő, hogy több vállalkozás említette az energiahatékonysági beruházások megvalósítását, a napelemek telepítését, amely összecseng a hazai támogatási prioritásokkal. A vállalkozások visszajelzése alapján szükségük van az iránymutatásra hazai és nemzetközi – de reális és hazai környezetben is megvalósítható – jó példákra, jó gyakorlatokra, útmutatókra. Ezek, illetve a szakértelem és ismeretek hiánya nagyban hátráltatja azt, hogy képbe kerüljenek a saját szennyezőanyag kibocsátásukkal, és a csökkentési lehetőségekkel.

Azonban az is fontos visszajelzésnek tekinthető, hogy a kérdőív közel 7000 vállalkozásnak került közvetlenül kiküldésre, azonban csak 112 vállalkozás válaszolt a kérdéseinkre. A kérdőívet

¹ https://www.kormend.hu/Hirek/Vallalkozoknak_segit_a_KSH_KKVtervezoje.html

² PWC (2021) 11. PwC Vezérigazgatói Felmérés. Más célok mentén tervez a vállalat, mint a vezetője? Elérhető online <https://www.pwc.com/hu/hu/ceo/2022.html>

igyekeztünk úgy összeállítani, hogy többnyire feleletválasztós kérdésekből álljon, és a kitöltése 10, maximum 15 percet vegyen igénye. A karbonsemlegesség témája kapcsán látható, hogy a kkv-k nehezen bevonhatók, vagy nem érdeklí a téma őket, vagy pedig a nagyvállalatokra hárítják a klímaváltozással és a károsanyag kibocsátással kapcsolatos felelősséget. Azonban a 2050-re kitűzött klímasemlegesség eléréséhez elengedhetetlen a kkv-k bevonása, amelyre egyre kevesebb időnk van. Így mindenféleképpen szükség van a támogatásukra és a tájékoztatásukra a témát illetően.